

[Forside \(/\)](#) / [Planteavl \(/planteavl/\)](#) / [Vintervikke som dæksæd \(/planteavl/vintervikke-som-daeksaed/\)](#)
Udgivet 17.07.2025

Vintervikke som dæksæd kan løfte proteinindholdet i første slæt

Proteinindholdet i første slæt kan øges ved at lægge kløvergræs ud i dæksæd af vintervikke i sensommeren. Det giver en lidt lavere fordøjelighed, og slætten må derfor ikke høstes for sent.

Af Inger Bertelsen

Råproteinindholdet er ofte lavt i første slæt, når kløvergræs er udlagt i sensommeren. Det kan modvirkes ved at lave udlæg i vintervikke. Der er gennemført 8 forsøg i 2023 til 2025 for at belyse dette. Fokus er på udbytte af foderenheder, proteinindhold og fordøjelighed. I denne artikel bringes foreløbige resultater fra 2025 sammen med resultater for de to tidligere år.

Effekten af udlæg af kløvergræs i dæksæd af vintervikke (foreløbige resultater):

- Proteinindholdet i 1. slæt. hæves
 - Sorter Villana og Ostsaa Dr. Baumanns er testet. Ostsaa Dr. Baumanns har øget proteinindholdet mest i 1. slæt
- Fordøjeligheden af 1. slæt er lidt lavere pga. vintervikken. 1. slæt bør derfor ikke høstes senere end 20. maj.
- Udbyttet påvirkes kun i begrænset grad
- Det er væsentligst at få etableret en god kløvergræsmark. Så derfor efter et optimalt såtidspunkt for kløvergræs, hvilket vil sige før midten af august.
- 2. slæt er ikke påvirket af dæksæden af vintervikke, hvis 1. slæt høstes mellem 12. og 21. maj.
- Balansa- og blodkløver har været afprøvet som dæksæd i 2025. I de foreløbige resultater ligger de på niveau med vintervikkesorter Villana.

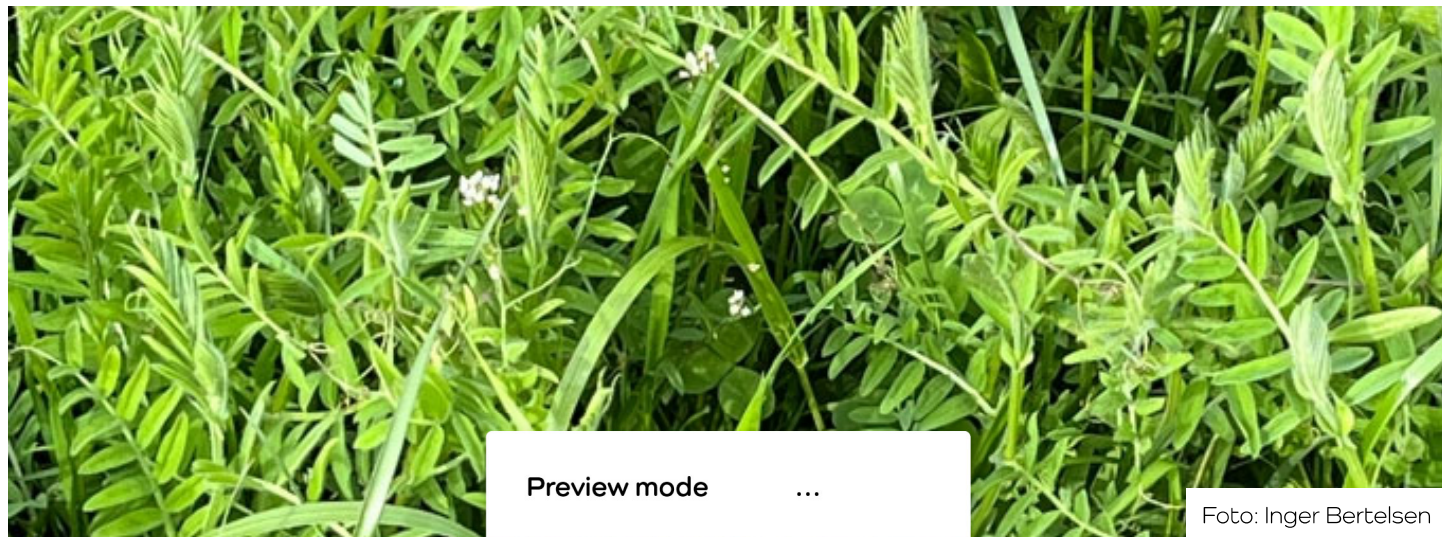

Foto: Inger Bertelsen

Vellykket dæksæd af vintervikke sået primo august, billedet er taget 28. april. Specielt sorten Ostsaat Dr. Baumanns kan give et løft i proteinindhold.

Find mere om udlæg af kløvergræs i sensommeren her: [Udlæg af kløvergræs i sensommeren](https://www.landbrugsinfo.dk/basis/4/1/1/foder_fodring_udlag_af_klovergras_i_sensommeren) (landbrugsinfo.dk) (https://www.landbrugsinfo.dk/basis/4/1/1/foder_fodring_udlag_af_klovergras_i_sensommeren)

Det har vi testet

Blanding Ø44 er udlagt i renbestand i forsøgene og sammenlignes med udlæg af samme mængde Ø44 i 10 kg dæksæd af vintervikke af de 2 sorter Villana og Ostsaat Dr. Baumanns. For kløvergræs udlagt i vintervikke er der 2 såtider i eftersommeren, mens kløvergræs i renbestand kun er sået ved første såtid. Der er høstet 1. slæt på 3 tidspunkter med en uges mellemrum fra først i maj til sidst i maj. 2. slæt er høstet 4 uger efter 1. slæt.

Udbytte-effekten af vintervikke er begrænset

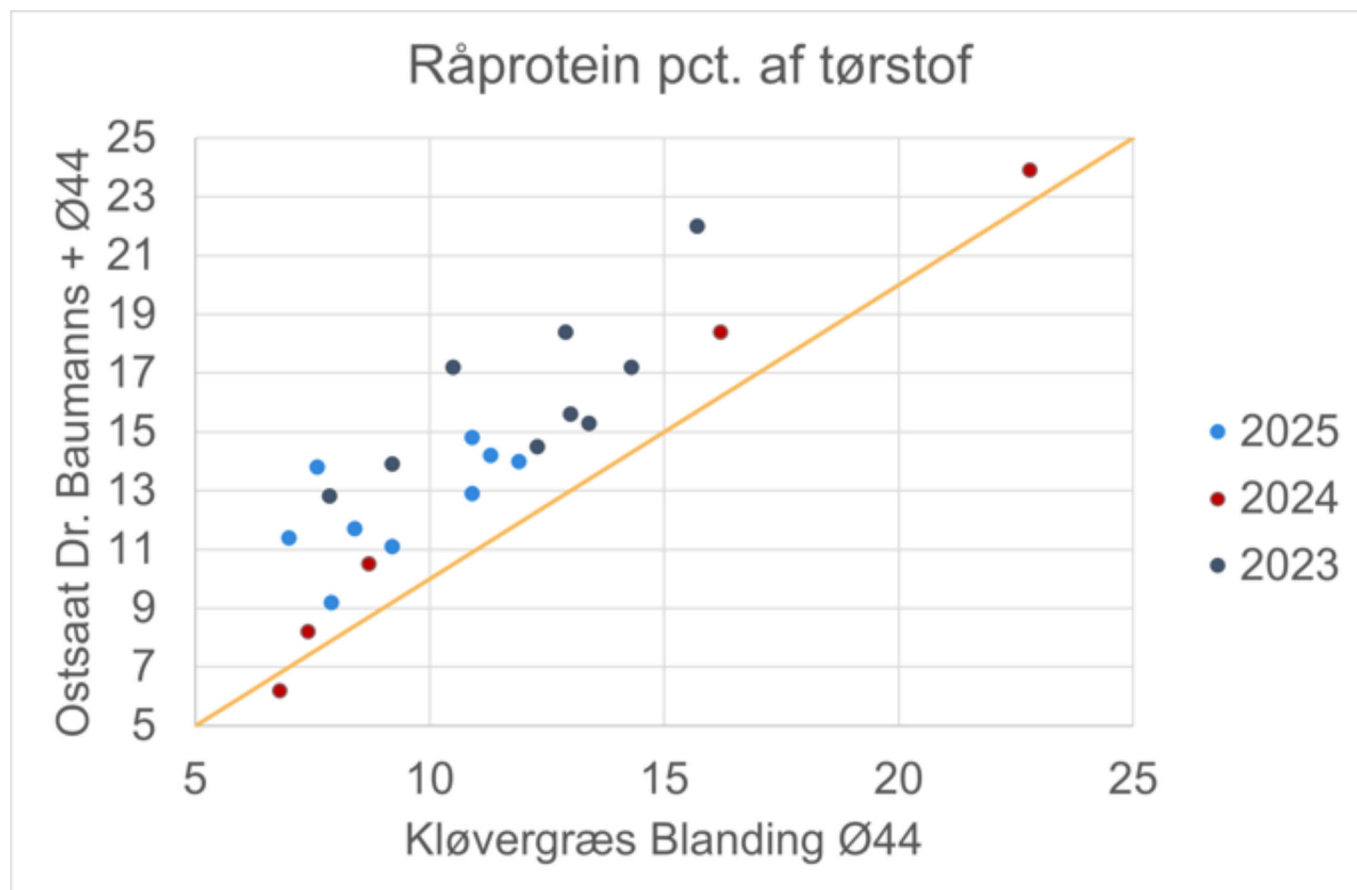
Effekten af vintervikke på udbytte er meget begrænset i forhold til blanding Ø44. Størst forskel på 554 foderenheder pr. ha er mellem dæksæd af Ostsaat Dr. Baumanns sået tidligt og Villana sået sent.

Tabel 1. Effekt af dæksæd af vintervikke på udbytte i foderenheder, råproteinindhold i pct. af tørstof og FK org. stof i 1. slæt. På tværs af 8 forsøg og tre høsttider for 1. slæt. Resultaterne er foreløbige. (2023-2025)

	Afgrøde	Foderenheder pr. ha	Råprotein pct. af TS	FK org. stof
1. såtid	Blanding Ø44	2800	11,1	79,9
	Villana	2670	12,2	79,2
	Ostsaat Dr. Baumanns + Ø44	3030	14,1	77,8
2. såtid	Villana	2476	12,7	78,7
	Ostsaat Dr. Baumanns + Ø44	2560	14,6	77,8

Råproteinindhold stiger ved brug af dæksæd af vintervikke

Råproteinindholdet stiger ved at bruge dæksæd af vintervikke, mest for sorten Ostsaat Dr. Baumanns, hvor der er 3,1 procentpoint mere protein end i blanding Ø44. Der har været stor spredning i proteinindhold mellem forsøgene, se figur 1. Såtdens indholdet af protein.

Figur 1. Sammenligning af proteinindhold mellem kløvergræs i renbestand og med dæksæd af Ostsaat Dr. Baumanns. Når punkterne ligger over stregen har der været højere proteinindhold med dæksæd af Ostsaat Dr. Baumanns.

Fordøjeligheden falder i 1. slæt

Effekten på fordøjeligheden (FK org. stof) er modsat af råprotein. Udlæg i vintervikke specielt Ostsaa Dr. Baumanns har givet lavere FK org. stof. Der har ikke været forskel mellem de to såtider.

Udlæg af kløvergræs i vintervikke giver et lavere indhold af sukker i 1. slæt, hvilket i år med et højt sukkerindhold i græsset kan være en fordel. (data ikke vist).

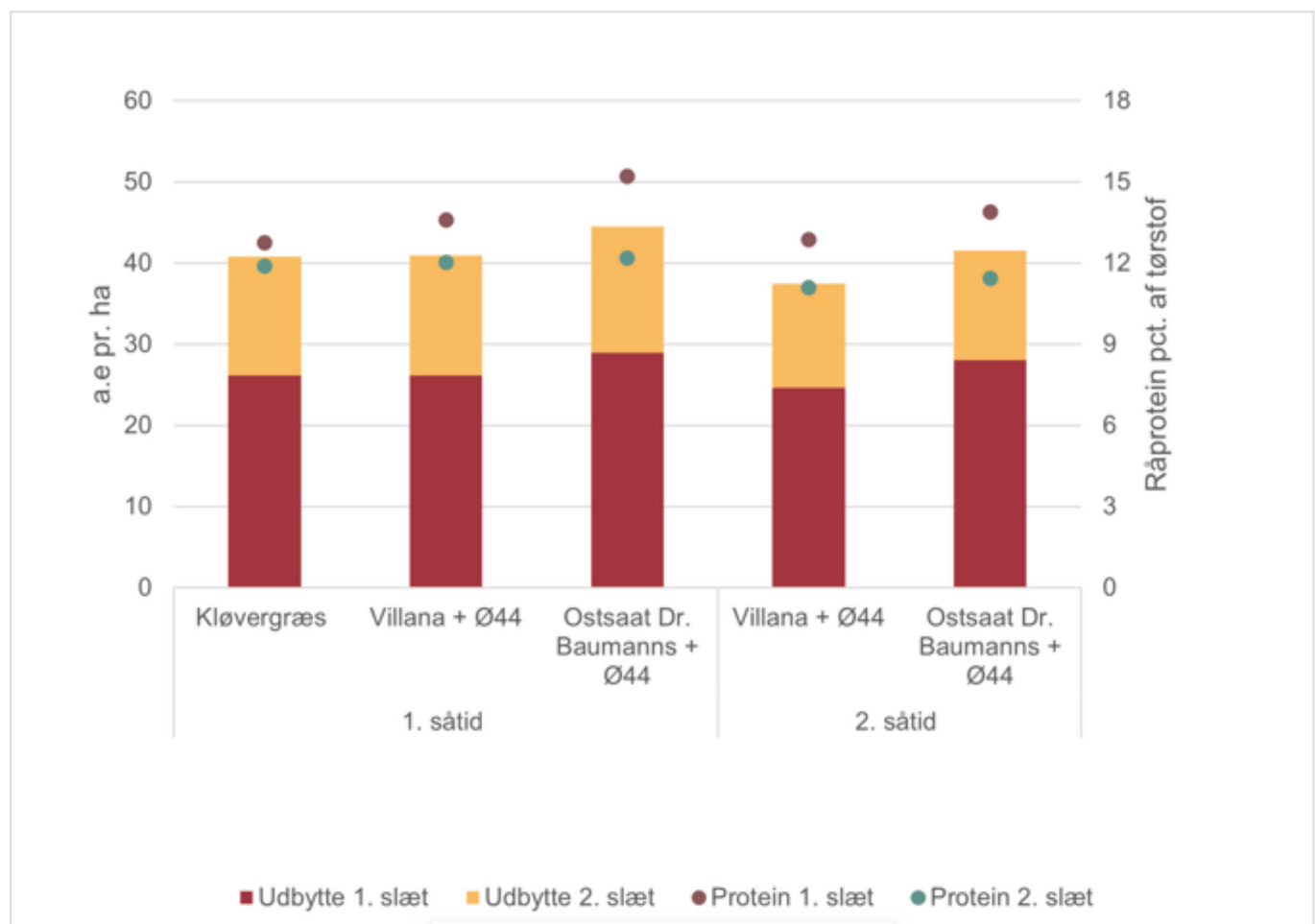
Tidspunkt for 1. slæt

Med 3 høsttidspunkter er det muligt at se udviklingen for de forskellige led over 3 uger. Generelt giver tidlig høst lavere udbytter og senere høst giver lavere fordøjelighed.

Høsttidspunkterne har været forskellige i forsøgene. Der er således i de 8 forsøg høstet 1. slæt mellem 5. maj og 29. maj. For at kunne vise et mere nuanceret resultat er der valgt se på data for to høsttidspunkter.

Høst af 1. slæt midt i maj måned (12. – 14. maj) viser samme tendens som gennemsnittet af alle slættidspunkter. Der har ikke været forskel i udbytterne, men der har været et højere proteinindhold med vintervikke, specielt sorten Ostsaa Dr. Baumanns. Effekten på proteinindhold har været lavere ved det sene såtidspunkt. I 2. slæt har der ikke været forskel i udbytte og råproteinindhold. Se figur 2.

FK org. stof har ved dette slættidspunkt ligget i intervallet 81,6 til 84,0, højest i kløvergræs og lavest i det sene udlæg med Ostsaa Dr. Baumanns.

Preview mode

...

Figur 2. Høsttid første slæt mellem 12. og 14. maj. Høsttid for 2. slæt er 4 uger efter 1. slæt. Gennemsnit af 8 forsøg 2023-2025. Foreløbige data for 2025.

Høst en uge senere (19. - 21. maj) er foretaget i 7 af de 8 forsøg. Der er heller ikke ved dette høsttidspunkt den store forskel i udbytte mellem behandlingerne. Der er igen højere proteinindhold ved udlæg i vintervikke, specielt Ostsaa Dr. Baumanns, mens fordøjeligheden falder. Ved dette slættidspunkt har FK org. stof været mellem 81,1 og 68,4.

Betydning af såtidspunkt

Det var planlagt, at der skulle sås første gang mellem 5. og 10. august og anden gang ca. 14 dage senere. Det er kun sket i 3 af de 8 forsøg og her ligger anden såtid 20. til 24. august. I de øvrige forsøg er der sået første gang mellem 14. august og 1. september, med anden såtid mellem 1. og 21. september. Den sene såning skyldes de udfordringer man møder som landmand med sen høst og for meget nedbør. Men i forsøgsmæssig sammenhæng kræver det øget dataanalyse, før der kan sættes sikre tal på. Så resultaterne herunder er baseret på data uden statistisk beregning.

Ældre forsøg viser, at kløvergræs i renbestand skal sås inden midten af august, ellers går det ud over udbyttet i første slæt og kløverandelen. Der er dog ikke i denne forsøgsserie to såtider for kløvergræs i renbestand.

Tendenser til effekt af såtidspunkt (Foreløbige resultater uden statistisk analyse):

- Udbytte i 1. slæt i kløvergræs med dæksæd af vintervikke ser ud til at falde ved senere såning. Specielt sorten Ostsaa Dr. Baumanns. Se tabel 1.
- Såtidspunktet ser ikke ud til at påvirke indholdet af råprotein og fordøjeligheden i 1. slæt. Se tabel 1.
- Effekten på kløverandel og 2. slæt er endnu ikke gjort op.

Alternativer til vintervikke – balansa- og blodkløver

I 2025 er balansa- og blodkløver afprøvet som alternativ til vintervikke. De er ligesom vintervikken sået på to tidspunkter i efteråret, og der er taget 1. slæt på 3 tidspunkter med en ugens mellemrum.

De foreløbige resultater for første slæt viser, at effekten af balansa- og blodkløver ligger meget tæt op ad resultaterne for vintervikkesorten Villana. Men ingen af disse arter når op på den proteinforbedring, der er opnået med Ostsaa Dr. Baumanns. På nuværende tidspunkt er der ikke belæg for at vælge balansa- eller blodkløver frem for vintervikke.

STØTTET AF

Fonden for **økologisk landbrug** **Promille** afgiftsfonden for landbrug

Måske er du også interesseret i

25.11.2025

Regler for tilskud til skovlandbrug

Skovlandbrug som dyrkning af træer og/eller buske i kombination med...

11.11.2025

Forebyggelse af havrecystenematoder

Havrecystenematoder og de forebyggende indsatser imod dem bør have særlig...

06.08.2025

Vinterhvedesorter med brødkvalitet i OrganicXseeds

I OrganicXseeds findes økologisk udsæd af både kendte og mindre kendte...

20.06.2025

Udbud af økologisk frø af vinterraps i OrganicXseeds 2025

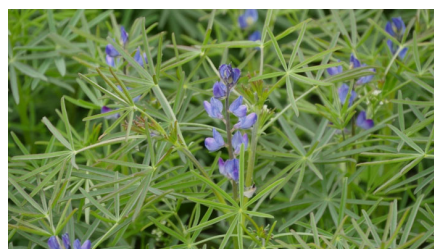
I databasen OrganicXseeds kan du undersøge udbuddet af økologisk frø af vinterraps til...

02.05.2025

Nyt projekt undersøger smagen af danske, økologiske bælgfrugter

Danske, økologiske bælgfrugter skal have mere plads på vores tallerkner, og...

24.04.2025

Lupiner kan blive det nye hit på vores grønne tallerken

Plantebaserede fødevarer som bælgfrugter er blevet mere relevante med den grønne...

26.03.2025

Fremtidens skadedyr: Nyt projekt skal sikre økologiske afgrøder

Klimaet forandrer sig hurtigt, og en ny bølge af skadedyr truer derfor danske afgrøder...

11.03.2025

Såning af bælgssæd - ram den rigtige jordtemperatur

Tjek jordtemperaturen, inden du sår

13.03.2025

Økologisk industrihamp til frø - dyrkningsvejledning

Sådan dyrker du økologisk industrihamp til frø

13.05.2025

Økologisk vinterhvede - dyrkningsvejledning

Dyrkning på kontrakt, prioritering af den ønskede mængde kvælstof og...

01.12.2025

Erfaringer med etablering af artsrige græsblandinger

Etableringssuccessen for arterne i en græsblanding er ofte større mellem forskellige...

24.04.2025

Dyrkning af smalbladet lupin på kalkrige jorde

De arter af lupin, som er relevante at dyrke i Danmark, vokser dårligt på marker me...

Kontakt

Preview mode

...

Inger Bertelsen

Chefkonsulent

+45 40 34 21 71

iber@icoel.dk

Preview mode

...